

ΕΡΓΑ ΚΑΙ ΗΜΕΡΑΙ

BYZANTINH MEN

ΡΙΝΟΚΛΑΣΙΑ ΔΕ

Βεβαίως δι' ένα άνθρωπον ο οποίος φαίνεται ότι θέλει να θυμώσει, δι' όλα τα πράγματα που είναι από κάτω από τον ήλιον αυτό συμβαίνει. Λέγουν οι άνθρωποι δικαίως, μάς θυμίζει και δι' αυτό. Και πράγματι συμβαίνει, να έχω να θυμώσω δι' όλα τα Έλληνικά πράγματα και μου φαίνεται μάλιστα ισοψώς. Αυτό συμβαίνει, διότι έχω ως βάση την γην, την Ιστορίαν, τον Έλληνα και όλα τα ίδια αυτά καλά, αναγκάσθην να ιδώ όλας τας εκδηλώσεις, τας δόξας και τας τάρας, και επ' αὐτῶν, που αναμφισβητήτως πρέπει να στήνεται το σύμμερον και να σχεδιάζεται το αἴριον, ζωγραφίζω το σύμμερον και σχεδιάζω το αἴριον. Ὡστε όταν θυμῶ περὶ Στρατοῦ, λόγου χάριν, δεν γνωρίζω βέβαια τὴν Στρατιωτικὴν ἐπιστήμην ἀπὸ τοῦ ὅτι ὁ δὲ τέλος καὶ ὁ δὲ τέλος. Ἐγὼ δεικνύω τὴν φύσιν τοῦ Ἑλλήνος στρατιώτου και λέγω, ἐπὶ τῆς ἰδέας αὐτῆς θὰ στήνῃσιν οἱ νόμοι. Δεικνύω τὴν φύσιν τῆς γῆς και τὴν φύσιν τῶν πρῶτων πραγμάτων και τὴν θέσιν τῶν ἑξῶν ἡμῶν, αἰωνίως τῶν αὐτῶν ἐπὶ δόγματα ἄλλα, τοὺς δόκους αὐτῶν και τὴν ἀλιγότητα ἡμῶν, και ζητῶ τὴν φύσιν τῆς στρατοῦ ποὺ εἶναι δυνατόν νὰ ἔχωμεν και ζητῶ εἰς τὴν τῶν νόμων Ἑλληνικῶν, διηλεκτὴν σπινθηρομένην ἐπὶ τῆς φύσεως τοῦ στρατιώτου. Ζητῶ Στρατιωτικὴν ἐπιστήμην Ἑλληνικὴν διηλεκτὴν, σπινθηρομένην εἰς τὴν φύσιν τῆς γῆς και εἰς τὴν φύσιν τῶν ἑξῶν ἡμῶν. Και σαρατῶ ἐκεῖ. Δι' αὐτὸ λέγω τὴν ἰδέαν μου και διὰ τὴν Βυζαντινὴν Μουσικὴν.

Ἀλλὰ οὐτε εἰς τὰς Ἀθήνας εἶπα τίποτε, οὐτε ἐδὼ χωρὶς τὸ παραμικρόν. Εἰς μίαν μελέτην πρὸς ἑρηνικήτικόν αἰσθημα τοῦ Ἑλλήνου, εἰς τὴν ὁποίαν ἀρχίζω ἀπὸ τῶν καιρῶν, ποὺ ὁ Κρητικὸς Κρόνος εἶχε καταπιεῖ τὰ παιδιὰ του και ἡ Κυρία του τὸν ἔδωκε κάτω και ἔρχισε νὰ τοῦ πηδῇ εἰς τὴν κωλιά, διὰ νὰ τοῦ ἀνέοιεν πάλιν ἀπὸ τὸ σόμα, και καταλήγω με τὸν τελευταῖον ἄγιον τῆς Ὑδρας, ἔναν Κῆρ ἐπιδόωμεν με φοιτανέλλας μελέτην ἀληθινὰ περιεργὸν και ἀφελιστάτην—με τὴν ὁποίαν ἀποδεικνύω καθαρότατα, ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ Κρόνου ἕως τὸν Κῆρ ἐπιδόωμεν, κατὰ τίποτε δεν ἔλλαξεν τὸ ἑρηνικήτικόν μας αἰσθημα, ἀποδεικνύων και δι' αὐτὸ τοῦ μέσου τρανότητά, ὅτι δεν ἀνέργει παρὰ ἑνὸς μοναδικοῦ Ἑλλήνου, ἀπὸ τὸν καιρὸν τοῦ φιλιγγίου Διὸς ἕως τῶν αἰώνων. Ἐκεῖ δεικνύω—διότι ἐκεῖ φαίνεται—και τὴν θέσιν και τὴν φύσιν τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς ἐδὼ με δύο λόγια νύξεων. Ἡ Μουσικὴ αὐτὴ δεν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἀρχαία. Ὅσον και ἂν οἱς φανῇ παράξενον, κάμετε τὸ ἑξῆς πείραμα. Βγάλτε τὸ καπέλλο σας ἢ ἄλλας κατὰ τίποτε ὁ τρόπος κατὰ τὸν ὁποῖον αἰσθάνεσθε τὴν μουσικὴν. Αὐτρεψέτε αἴριον τὸ πρῶτον τὸν Βοῦδδαν· εἰπέτε τοῦ Λαυράγκα νὰ οἱς καὶ μὴ ἔνιν ἔνιν. Θὰ ἀλλάξῃ κατὰ τίποτε τὴν Μουσικὴν αὐτὴν; Τὸ ἴδιον συνέβη ὅταν ἀλλάξαμεν ἑρηνικήτικον και ἀντὶ τοῦ καπέλλου με τὰς πτέρυγας, ἐβάλαμεν εἰς τὸ κεφάλι μας τὸ ὑψηλὸν τοῦ θόλου. Ἡ Μουσικὴ ἀπολύτως ἔμεινε ἡ ἴδια, διηλεκτὴ τὸ σύστημα ἡλλάξε μόνον ἂν θέλετε ὁ χρωματισμός. Ἐξερράσθησαν δι' αὐτῆς πράγματα ἄλλα, ἂν και εἰς αὐτὸ, δι' ἑμένα, ἐλαχιστὴν θὰ ὑπῆρχε διαφορά. Τώρα ὅπως

εἶναι γενικῶς βεβαίως, εἶναι κοινόκτητα Ἀλλ' ὅτα ἡ ἄλλη ὁ Σακελλαριάδης, εἶναι ὅταν κάθε ἄλλον μουσικόν. Ἀλλὰς τε ἐγὼ δεν εἶπα νὰ μείνῃ ὅπως εἶναι, κάθε ἄλλο μάλιστα. Ἀλλ' αὐτὰ δεν ἀναλύονται ἐδὼ. Βεβαίως και οἱ ἄλλοι ἔκαμαν τὸ ἴδιον με τὴν Ἑρηνικήν. Ἀλλὰ δεν νομίζετε ὅτι και οἱ μὲν και οἱ δὲ και ὅλοι μας, δεν εἴμεθα... διὰ νὰ θυμώσωμεν πρὸς τοὺς θεοὺς; Και δεν νομίζετε, ὅτι ἀντὶ νὰ ἀκούωμεν μίαν μουσικὴν προσφώνησιν τωρινῶν, ποὺ μόλις εἶναι καλὴ διὰ τὸν Δελφινόν, νὰ τὴν ἀκούωμεν ἀναπεμπμένην πρὸς τὸν Θεόν; Και δεν νομίζετε, ὅτι οἱ Χρυσόστομοι και ἡ ἱστορία εἶναι κάπως ὑψηλότεροι ἀπὸ ἡμᾶς; Ἀλλὰς τε ἐκτὸς τοῦ ὅτι δεν ὑπάρχει κανεὶς λόγος νὰ πεταχθῇ ἡ Μουσικὴ αὐτὴ, ὑπάρχει και ἕνα ἄλλο ζήτημα.

Ἐγὼ δεν ἐννοῶ τί θὰ εἴπῃ παλαιὸν και νέον. Ἐνα ἀπὸ τὰ παλαιότερα πράγματα εἶναι και ὁ ἄνθρωπος. Διὰ τὸν εἶναι τοῦ εἶναι δύο μίτες, τρία πόδια, διὰ νὰ νεωτερισθῇ; Παλαιὸς δεν εἶναι και ὁ θόλος; διὰ τὸν εἶναι τὸν βαρετὸν κόκκινον και νὰ τοῦ κρεμάσετε και μίαν φούντα νὰ γίνῃ φέσι; Ὁ Ἀξελὸς εἶναι εἶναι. Και ἡ ἑρηνική εἶναι παλαιὰ εἶναι διὰ τὸν δεν ἀλλάξετε; Αἱ ἑρηνικαὶ και ὅλα τὰ πράγματα τῶν ἑρηνικῶν ἐκ φύσεως δεν πρέπει νὰ κινῶνται. Κάθε ἑρηνική εἶναι δόγμα. Ἀπὸ κάθε δόγμα ἡμεῖς θέλουμε νὰ κινήσῃ μίαν πέτραν κρημνίζεται ὁλόκληρον. Τὸ δόγμα εἶναι ὅταν παλαιὸ σπῆτι. Διόρθωσιν δεν πέρνει, καταρτίζει. Τὴν ἑρηνικὴν πῆπει νὰ τὴν δέχεται ὁλόκληρον, ὅπως εἶναι ὅτι και ἂν εἶναι. Πίστευε και μὴ ἐπίστα, εἶναι ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος κάθε ἑρηνικῆς. Πιστεύετε; ἔχει καλῶς. Δεν πιστεύετε; Δέχον τὰ πάντα τίμα τὰ πάντα μέδον τὰ πάντα και μὴ καταλαμβάνετε τίποτε και μὴ κλονίζετε κανενὸς τὴν πίστιν, και κάμετε ἀρετὴς ὅτι κάμνουν και οἱ ἄλλοι. Και δεν εἶναι και καμμία ἀνάγκη οὔτε νὰ καταλαβαῖν κανεὶς τίποτε—εἶναι τὸσον ἥπια πράγματα οὔτε νὰ θέλῃ νὰ διορθῶν τίποτε δεν ἀξίζει τὸν κόπον.

Καὶ τὰ καλὰ, εἶναι ὅταν ὅλη ἡ δύναμις κάθε ἑρηνικῆς. Ἐμένα μου φαίνεται ὅτι ὁ Πάππας εἶναι ὁ σοφὸς και ἀνόητος, οἱ σοφοὶ ποὺ τὸν ποιεῖ μόνον και θέλουν νὰ τὸν κάμουν νὰ νεωτερισθῇ. Ὅσον πλέον παλαιότερα εἶναι ἡ ἑρηνική, τὸσον εἶναι και ἡσυχώτερα· ὅσον πλέον ἀμετάβλητος και ἀπείρακτος και ἀθικτος και ἀσυστήντος, τὸσον ὀλιγώτερον τὸπον πίνειν, τὸσον ὀλιγώτερον φασαρίαν κάμνει. Ἡ καλὴ ἑρηνική τοῦ κόσμου, εἶναι ἐκείνη, ποὺ εἶναι ὅταν νὰ μὴν εἶναι. Και ἡ ἰδική μας μάλιστα ἡ Ἑλληνική, ἡ ἐκ φύσεως ἀγαθὴ και ἡσυχάτη, ἡ μὴ βαρύνουσα κανένα και κανένα μὴ ἐνοχλοῦσα, εἶναι ἡ ἀρίστη ὅλων τῶν ἄλλων χριστιανικῶν ἑρηνικῶν—ἡ δουλειὰ τῆς ἑρηνικῆς εἶναι, νὰ κάθεται εἰς τὰ αὐτὰ της και νὰ μὴν ἀνακατεῖται εἰς τίποτε, πρῶτα διὰ τὸ ὁποῖον πολεμᾷ ὅλη ἡ Ἑρῶπιη και ἡμεῖς ἀνεκαθεν ἔχουμεν—πρέπει νὰ μᾶς εἶναι λατρευτὴ ὅταν τὰ μάτια μας και ἂν ἀσπῆσιν τέλος και οἱ Δαυδούρηδες, θὰ εἶναι τὸ πρότυπον ἑρηνικῆς πολιτισμένου Ἑθνους. Και αὐτὰ τὰ γράμματα ἐγὼ ὁ ὁποῖος θὰ ἡθελα ἑρηνικὴν πρωτίστως, καθαρώς Ἑλληνικὴν. Ἀλλὰ ὅρα και δοῦλους Ἑλλήνων.

Ὅχι, χιλιάδες ὄχι. Διὰ νὰ ἀγαπᾷ κανεὶς τὸ Ὁραῖον, δεν χρειάζεται νὰ εἶναι τιελῶς, οὔτε ἡγεθικός και τὸ Ὁραῖον θέλει ἕνα ἥθημα. Και ἀπὸ κάθε ἥθημα ὁ Καλλιτέχνης δημιουργεῖ τὸ Ὁραῖον. Και διὰ τὸ Ὁραῖον ἔχει ἡ παροιμία «παποῦ τοῖ ἀπὸ τὸν τόπο σου καὶ ἄς εἶναι και μπαλωμένο». Ὅτι ἔχει νὰ καλλωπίσῃ, νὰ ἐξωραίσῃ ἡ Ἐκκλησία, νὰ ἀνυψῶν μάλιστα μάλιστα. Ἀλλὰ ὄχι νὰ ἀλλάξῃ τίποτε. Μὴ φοβεῖσθε, κύριε Πάτερ,

ἀπὸ ἑμένα, νὰ ἀκούσετε διὰ τοῦζοῦκτα. Ἐγὼ φρονῶ, ὅτι οἱ Παπᾶδες πρέπει νὰ κάμνουν τὰ φορέματά των εἰς τὴν καλῆτεραν ῥάπτειαν τοῦ κόσμου και νὰ φορέσιν ὡραιότατα μεταξωτά. Ὁ πατριωτισμός ὁ ἰδικός μου εἶναι, ἄλλου παπᾶ εὐαγγέλιον. Νὰ μὴ φοβεῖσθε ὁπισθοδρομικότητας· νὰ φοβεῖσθε ἐντελῶς τ-ἐναντίον, ἡ μὲλλον νὰ εἶσθε βέβαιος, ὅτι ὅταν περὶ μᾶς ἀπὸ τὰ τωρινὰ και ἀρχαῖα τὰ αἴρια, θὰ ἔρουν ὅλοι τὰς ἰδέας μου τῶσον νεωτεριστικῶς, ὥστε κανεὶς δεν θὰ τὰς ἀκολουθῇ και ὅλοι οἱ παλαιοὶ θὰ βάλουν τὴς φωνῆς. Ὁ πατριωτισμός ὁ ἰδικός μου πρωτίστως θέτει τὸ Ὁραῖον και τὸ Ἑρῶπιον.

Δεν πιστεύω νὰ εἶναι ἀσυστήντος, ὅτι δι' αὐτὸ μεταχειρίζομαι τὸ κάθε τι ἑθνικόν, ὅτι συμπύκναι μετὰ τὸ ἑθνικὸν σπινθηρομένην, ὅτι ἡθελοῦσα νὰ ἐνδύσω αὐτὸ μετὰ τὸ ἑθνικώτερον ἥθημα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἐδὼ ζήτημα τῶν στενῶν μετὰ νεωτέρων Ρινῶν, ἂν δεν πᾶρουν βοήθειες και δεν τὰς καθαρίζουν κάθε πρῶτον, ὅπως οἱ περὶ ὀλίγοι ἀκαθάρτια των και δεν γίνῃ τίποτε, θὰ εἶμαι ὁ πρῶτος ποὺ θὰ φωνάξω διὰ τὴν Ρινοκλασίαν τὴν ἀληθινὴν μάλιστα Ρινοκλασίαν.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΝΕΑ ΧΑΡΑΥΓΗ

Στὴ λέσκα τὴν ἀργυρωτῆν, ὅπου πουλιὰ φουλάζουν,
Ἀλύγιστα χτυπᾷ φρεσὶ τ' ἀνέμου ἢ μανίχ,
Κι' ἡ φρίκη ἄγρια ἐντὶ καλῇ, τὰ δάση ἀνταρτίζουν
Στὸ κλῆμα τὸ σπαρχιτικὸ τοῦ στοιχειωμένου βόχ.

Στὰ σύννεφα, ποὺ ἄνιερν σὺν κύματι κυλοῦνε,
Ἀποδιωγμένα τὰ πουλιὰ σκορποῦν μ' ἀνταρτίλια
Καὶ τ' ἔχραρε ἀκρογιαλίας ὄρφανες ἀσυνεῖς
Μὲ ἐλπίζουν ἢ φοβίς πουλιὰ καὶ τ' ἡ γυμνὴ λέσκα φύλλα.

Οἱ πόθοι μου, ποὺ πλάστηκαν ὅς ἔσπερον λευκὸ τραγεῶδι,
Στὰ νερκομένα τὰ νερὰ τῆς λήθης σὺν λουλοῦδι
Ξεφουχισμένον ἔδωκε γὰρ σὲν, Ἀγάπη πρώτη.

Καὶ στῆς ἀβύσσου χάθηναι τ' ἔσπερον γλωσσὸς τὰ τρύπη,
Μὲ κάποιον φέγγος αὐστρὶκὸ σὺν χαμαῖοις ὀνείρου
Νέο μου δείχνει Ἀφγερὸν στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πέπλου.

ΜΙΧΑΗΛ ΕΠΙΦΑΝΗΣ

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Εἶναι ἀνάγκη πολλὰς φορές σὺν ἐμῶν καὶ τοῦ
Ὁρώπου νὰ καταφεύγουμε σὲ μὴ εὐεργετικὴν προσπάθειαν
σὺν νὰ μὴ ἐκταλαβάζουμε τὰ αἶτια τῆς διαγωγῆς τῶς

Δεν εἶναι σπάνιον νὰ συναντᾷ κανεὶς σημαντικῶν ἀν-
θρώπων ἀντίγραφον και οἱ περισσότεροι σ' αὐτὸ τὸν κόσμον
ὅπως συμβαίνει και μετὰ τὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας, εὐχα-
ριστοῦται περισσότεροι μετὰ τὴν ἀντίγραφον παρὰ μετὰ τὴν
τότυπον.

Πρέπει νὰ παύετε παρέχοντες ἐαυτοὺς ὡς προφῆν
τὴν σιγῆν ἡκριθῶς κατὰ τὴν ὁποίαν ἀρέσκατε περισσόν
τερον! Κ' ἐκεῖνοι τὸ γνωρίζουν ὅσοι θέλουν νὰ γαυῶνται
ἐπὶ μακρόν.

ΦΡ. ΝΙΤΣΕ

ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ ΤΩΝ ΕΠΟΧΩΝ

11

ΓΑΒΡΙΗΛ Δ' ΑΝΟΥΝΤΣΙΟ

ΟΝΕΙΡΟ ΕΑΡΙΝΗΣ ΠΡΩΤΑΣ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΝ ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΔΑΜΠΕΛΕΤ

(Πλησιάζει τὴν ἡδυσμένην, μ' ἕνα προσηρὸς ὄρος κα-
τῆς ἐγγίζει τὴν μολλὴν ἡσυχίαν ἀσπέρου, μετὰ τὴν γῆν
φασματωμένην μετὰ νύκτα γόστου.

ΒΕΑΤΡΙΚΗ (πυκνῶν ἐπὶ τὴν ἑσπέρην). Ὡ, Ἰσα-
βέλλα, τί λές!

Ἡ ΤΡΕΑΝΗ (στρέφεται πρὸς τὸν ἐπὶ τὴν ἑσπέρην). Ἰδέτε
τὴν κύριε πῶς εἶναι ἄνυ! Φαίνεται ὅτι ἔχει ἀναβῆσαι
ἐπὶ ὅλη τὴν ἑσπέρην τοῦ σημερινῆς μας, καθὼς μια φλέβα
νερὸς ἀπὸ ἕνα βυθισμένον βουνὸν ἰννε δάκρυον. Σὰς θὰ
εἰρηοποιεῖται νῦν τῆς ἐμπιστευθῆτε τὴν πολυτελεμένην σας
πρόγνωσην και ὅτι τὰ ἰδῆτε πάντα ἀκριβῶς νὰ ἐκτελεσθῶν
στὴν διακίνησιν της. Δεν ὑπάρχει σ' ὅλα τὰ περιγὰρ μὴ
πλεῖς καθαρὸς ἀσφάλτης πηγὴ ὅπου νὰ εἶναι γλυκύτερο τὸ

νὰ δροσίζῃ κανεὶς τὴν χεῖλιν και τὴν χεῖριν. Εἶναι ἕνα καλὸ
ποῦ δεν γίνεσαι· εἶναι παντοῦ καλὸς ἢ φλέβα ποῦ
ἀναβῆσαι ἀπὸ τὸ βαθύ βουνό. Δεν πρέπει πλεῖς νὰ κλυ-
σῇ. Στὸ καλὸν ἀπὸ τὰ δάκρυα της εἶναι ἡ χαμένη οὐσία
πρὸς ἑρηνικὴν ποιανοῦ κλεισμένου λουλουδιοῦ, ποὺ ὅλ' εἰρη-
ποῦσε νὰ ἀνοίξῃ και νὰ μακρύνῃ. Δεν πρέπει πλεῖς νὰ
κλυτῇ. Δεν ὅλ' τὴν ἰδίαν πλεῖς στὸν ἑσπερινόν, ἀκουμπι-
σμένη στὴν ἐξῆς, ν' ἀκούῃ τὴν κούδουνα ποῦ κύνουν
τὴν σὺν ὅλῃ τὴν γῆν γαλλίζα και ὅλη καθὼς τὴν μά-
τια της... Μακρὺν θὰ τὴν ἐξηγήσετε, κύριε; (Πολλὴ μα-
κρὺν ἀπ' ἐδῶ.)

ΒΕΑΤΡΙΚΗ (σπαρχμένη, μετὰ ἐκτετατικὸν ὄρος). Ἰ-
σαβέλλα, Ἰσαβέλλα, μὴ λές πλεῖς αὐτὰ τὰ πράγματα!
Σὺ δεν ξέρεις, σὺ δεν ξέρεις...

Ἡ ΤΡΕΑΝΗ. Ὡ, μὴ λυπᾶσαι τὴν Ἰσαβέλλα, μὴ
πονέσῃς ἂν μείνῃ ἐκεῖνη μόνη! Ἦχει ἐκεῖνη τὸ φόρημα
αὐτὸ ποῦ τῆς χεῖρσαι, και γὰρ τοῦτο, ἐκεῖ κατω, κάποιον
πλάσμα θέλει τὴν ἀγαπᾷ καὶ κάποιον νεὸν και προσηρὸς πλᾶ-
σμα ὅπως εἶσαι σὺ Βεατρίκη, γὰρ.

(Σιωπὴ γὰρ ὀλίγον γιὰ τὸν θόρυβον τὸ στεφάνι ποῦ
κρετῇ μετὰ τ' ἑρηνικῶν γὰρ πρὸς τὴν πλευρὰ. Τὸ σκῶνται).

Βλεπαι: Ἐνῶ ὀνειροδύον γὰρ σὲν πρὸς τὸν πρᾶ-
θυρον, ὁ Πατριάρχης τραγουδοῦσε γὰρ ἕνα στεφάνι... Σὺ
τὸ ξέρεις τὸ τραγῶδι.

Γιὰ ἕνα στεφάνι:

Ποῦ εἶδα...

Σὺ τὸ ξέρεις. Τώρα πᾶρα αὐτὸ τὸ στεφάνι ποῦ σοῦ ἔ-
πλεξα μ' ἕνα κλυδὶ ποῦ ἔσπασα ἐγὼ. Ὡμένει, δεν εἰμπο-
ρεῖ κανεὶς νὰ κύνῃ ἕνα στεφάνι χωρὶς νὰ κόψῃ ἕνα κλυδί!
Βλέπεις, ἐκεῖ εἶναι νωπὴ ἢ πληγὴ.

(Δείχνει τὸ χαμῶδες τοῦ πρὶν ἦτο μαζὺ της ἕνα
ἴδιο πρᾶγμα. Βλέπει τὸ στεφάνι στὸ γεμμένον κεφάλι
Βεατρίκης. Ὁπισθοχωρεῖ μ' ἕνα μικρὸν και σιωπῶν βῆμα
σὺν νὰ ἦσαν τὰ πόδια της τυλιγμένα μετὰ βροῦ. Φαίνεται
ὅτι πλεῖς διακίνηται στὴν παρουσία της τὴν μυστήριον τοῦ
δάκρυος ὅπου μέλλει νὰ ἐκκρυπῇ.)

Καίρετε, γλυκίστα... Δεν εἶμαι πλεῖς ἢ Ἰσαβέλλα...
Θὰ διαβῇτε ὁρότερα ἀπὸ τὸ δάκρυ: Σὺς περιμένουμε
σὺς περιμένουμε...

(Ἡ Βεατρίκη κυττάζει ἀπελπιστικῶς τὸν Βηρυλίου,
ἐνῶ γράζει τὸ στεφάνι και τὸ ἀρῖναι νὰ πῆγῃ αὐτὸ. Ὡ-
στερα ὁρμᾷ πρὸς τὴν Τριλλίαν γὰρ νὰ τὴν κρετῇ.)

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. Ἰσαβέλλα, ἔκουσε. ἔκουσε! Σὺ δεν ξέ-
ρεις, σὺ δεν ξέρεις... Δεν εἶναι αὐτὸ ποῦ λές... Ἐλῃ, ἔλῃ...

(Πᾶνει τὴν Τριλλίαν ἀπὸ τὸ γῆρ και τὴν σῆνει ἀ-
πέναντι στὸν Βηρυλίου ποῦ φαίνεται ἀπολύτως νεανίας.)

Δεν τὸν ἀναγνωρίζεις! Κότταξέ τον, κότταξέ τον καλῶ...
Δεν τὸν θυμᾷσαι! Κότταξέ τον καλῶ σὲν προσώπον...)

(Ἡ Τριλλίαν ἀναπνέει. Ἐξέρχεται πρὸς μίαν στὴν
φασματωμένην της χεῖριν τὸ κεφάλι τοῦ νεοῦ, ὁ ὅποιος κλυ-
ναι τὴν μάτια, ὁρῶντας και γεμμένον σὺν γὰρ νὰ πε-
θῇ τὸ βλέπει μετὰ τρομακτικὴν ἑκφρασην προσόχῃς οἶχναι

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ—ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ—ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4
Αθήναι 24 Απριλίου 1903.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΜΕ ΤΟ ΤΑΓΑΡΙ

στὸν ὦμο τὸν εἶδα ἓνα Σάββατο πρὸς πρὸς—
πάνε δυὸ τρία χρόνια ἀπὸ τότε — νὰ κατε-
δαίνη βιαστικὸς ἀπὸ τὴν ὁδὸν Πανεπιστημίου.

— Ποῦ πᾶς, μωρὲ Σπύρου, τὸν ἐρώτησα.
— Σάββατο εἶνε, μωρὲ εἶπε. Βγάλα κ' γῶ,
μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους διακονιάρχους, νὰ δια-
κονήσω γιὰ τὸ Διάκον!

— Καὶ στὸ ταγάρι μέσαι;

— "Α! στὸ ταγάρι ἔχω τὰ ποιήματά μου!

Καὶ πάω νὰ τὰ πουλήσω, μὲ παρακίλια, μὲ
τὸ ζῦρι, ἔτσι γιὰ νὰ ξεσκλαδίσω τὸν ἀν-
δριάντα τοῦ ἡρώα τῆς Ἀλαμάνας!..

Κι' αὐτὸς, μάλιστα αὐτὸς, ὁ ποιητὴς ὁ
ἐνθουσιώδης κι' ὁ ὀνειροκόπος, μὲ τὸ ταγάρι
στὸν ὦμο, ἐγύρισε σπίτια καὶ μαγαζιά, ἐδια-
κόνεψε κυριολεκτικῶς, πουλώνοντας τὰ τρα-
γοῦδία του, γιὰ νὰ πληρώσῃ τὰ ρέστα στὸν
γλύπτη, γιὰ νὰ ξεσκλαδίσῃ ἀπὸ τὰ ἀνήλια
ἐπὶ τοῦ ἀνδριάντα, τοῦ ὁποῖου τόσες χι-
λιάδες Ἑλλήνων μὲ ζιτωκραυγὰς καὶ χειρο-
κροτήματα ἐώρτασαν χθὲς τὰ ἀποκαλυπτήρια.

Νὰ εἴσθε βέβαιοι, πὼς χωρὶς τὸ ταγάρι
τοῦ Σπύρου τίποτε δὲν θὰ γεινότανε κι' ὁ
ἀνδριὰς θὰ ἔμενε ἀκόμη σκλαβωμένος. Αὐτὸς
τοῦ ἔδωσε τὴν ἐλευθερίαν, αὐτὸς ἔσωσε τὸν
γλύπτη, αὐτὸς μᾶς ἐξεντρόπιασε ὅλους μας,
οἱ ὅποιοι ἔδιν ἐκατωρθώσαμε ἐπὶ τόσα χρόνια
νὰ δώσουμε τὰ λίγα λεπτὰ, διὰ τρεῖς χιλιά-
δες. Θυρρῶ, ἀκόμη, ποῦ ἔλειπαν.

.... Τὸ ταγάρι τοῦ Σπύρου τὸ ἐλπιόμηνσαν
οἱ διοργανωταὶ τῶν ἐορτῶν τῆς Λαμίας καὶ
τὸν ποιητὴν, ποῦ ἐδιακόνεψε γιὰ τὸν Διάκον,

δὲν τὸν ἐπροσκάλεσαν ἐπίσημως, δὲν τοῦ ἀ-
νέθεσαν νάπηγγεῖλῃ δυὸ στίχους στ' ἀποκα-
λυπτήρια, ἀν καὶ εἶχε κατακτήσει τὸ δικαίω-
μα αὐτό.

Τὸ χαρακτηριστικώτερον ὅμως εἶνε ὅτι τὸ
θαυματουργὸ ταγάρι τὸ ἐλπιόμηνσαν καὶ ὁ
γλύπτης, ὁ ὁποῖος εἰς ἓνα γράμμα εὐχαριστή-
ριον ποῦ ἐνημοσίευσεν προχθὲς, ἀνέφερε ὅλους
ὅσους «ἐνήργησαν, συνειργάσθησαν καὶ πη-
κίλως τὸν συνῆδρα μαν» καὶ μόνον
τὸν Ποιητὴ παρέλειψε. Καὶ στὴν περιστα-
σιν αὐτὴν, ἡ ἀγνωμοσύνη τοῦ γλύπτου ἔβαλε
κάτω τὴν χωριατιά τῆς ἐπιτροπῆς τῶν ἐορτῶν.

ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙ

λέγουν τὴν ἔσωσε ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ ἀνδριὰς τοῦ
Διάκου, ἀφοῦ ὁ κ. Δηλιγιάννης δικαιολογούμενος
στὸν βασιλέα γιὰ τὴν παρατεταμένην ἀργίαν τῆς
Βουλῆς, εἶπε ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν εἴμπορεῖ νὰ ἐπανα-
λάβῃ πρὸ τῆς Δευτέρας τὰς ἐργασίας της, διότι ὁ
κ. Ράλλης μετέβη ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Βουλῆς,
στὴν Λαμίναν γιὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια.

"Αν ἔως τὴν ὥρᾳ ὁ κ. Δηλιγιάννης ἐπεκαλεῖτο
εἰς κάθε περίστασιν τὰς σκιὰς τῶν προγόνων, ἀπὸ
τώρα καὶ εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ἴμωρε νὰ ἐπικαλεῖται
καὶ τοὺς ἀνδριάντας τῶν προγόνων, ἀφοῦ καὶ αὐτοὶ
μετεβλήθησαν εἰς ὑποστηρικτὰς καὶ κομματάρ-
χας του.

ΜΠΡΑΒΟ

στὸν κ. Ἀποστολίδην τοῦ Βόλου. "Οχι διότι ἀπε-
ράσεις νὰ ἰδρῇ μνημεῖον στοὺς ἐν Ἱελεστίνῳ πε-
σόντας, ἀλλὰ διότι τὰ χρήματα, τὰ πωλούμενα
γιὰ τὸ μνημεῖον αὐτό, ἐσκέφθηκε νὰ τὰ συλλεξῇ ὁ
ἴδιος, μὴ ἐμπιστευόμενος τὴν ἐργασίαν αὐτὴν εἰς
ἐπιτροπὴν, ἡ ὁποία θὰ εἶχε κουράγιον νὰ δικαιωνίσῃ
τὸ ζήτημα, ὅπως εἰς παρῶναις περιστάσεις συμ-
βαίνει πάντοτε.

Μόνος του ἐνεπνεύσθη τὴν ἰδέαν καὶ μόνος του
ζητεῖ νὰ τὴν πραγματοποιήσῃ. Θαρρεῖτε, πὼς δὲν
θὰ ἐτελείωναν καὶ σύντομα κι' εὐμορφα ὅλες οἱ
δουλειὰς στὸν τόπο μας, ἀν ἔλειπαν οἱ τριμελεῖς
καὶ ἀμελεῖς ἐπιτροπὲς καὶ μόνον μονομελεῖς κα-
τηρηζόντο πάντοτε!

ΠΑΡΑΛΟΓΩΤΑΤΟΙ

οἱ εἰς μερικὴν μὴπως οἱ Βούλγαροι ἦλθαν κ' ἐδῶ
νὰ καταστρέψουν τὴν Βουλὴν μας καὶ τὸν Παρθε-
νῶνα.

Ἐρωτηθεὶς ἐπίσημως ὁ κ. Γεννήσερλης καὶ οἱ
λοιποὶ ἀρμόδιοι ἀπήντησαν πῶς οὔτε ὁ Παρθενὼν εὐ-
τυχῶς οὔτε ἡ Βουλὴ μας δυστυχῶς διατρέχουν κα-
νένα τέτοιον κίνδυνον.

Γιὰ καλὸ ὅμως καὶ γιὰ κακὸ δὲν θὰ ἐβλαπτε
ἀν οἱ πετριῶται, ποῦ ἐξακολουθοῦν νὰ ἔχουν τὴν
τρομάρα αὐτὴ, κατῆρξαν ἓνα σῶμα πολιτοφυλα-
κῆς κι' ἀνελάμβαναν οἱ ἴδιοι τὴν νυκτερινὴν ἰδίως
φρουρὰν τοῦ Παρθενῶνος.

Ο ΠΕΡΙΦΗΜΟΣ

Ναοὺμ Ρούκας, ὅπως μᾶς ἀπεκάλυψε μία Ἀθηναϊκὴ
ἐφημερίς, τὴν πρώτην φορὰν ποῦ συνελήφθη ἐδῶ
ὡς ὑποπτος ἀπὸ τὰς ἀρχάς, ἀπελύθη «τῇ μεσολα-
βήσῃ ἐνὸς βουλευτοῦ μας» διότι καὶ αὐτὸς κ' οἱ
συγγενεῖς του διαθέτουν πολλοὺς ψήφους κατὰ τὰς
ἐκλογάς.

Κανένα βεβαίως δὲν θὰ ἐξέπασσε ἡ ἀποκάλυψις
αὐτή, ἀφοῦ κανεὶς δὲν θὰ ἤτο καὶ τόσο μωρὸς
ὥστε νὰ πιστεύῃ ὅτι οἱ βουλευταὶ μας πρέπει νὰ
ἀφήνουν ἀπροστάτευτους ἐκείνους οἱ ὅποιοι ἐνῶ δια-
θέτουν πολλὰς ψήφους ἐδῶ, ἔτυχε ἐξ ἁπλῆς συμ-
πτώσεως ἢ κ' ἐξ ἰδιοσυγκρασίας, νὰ διαθέτουν καὶ
μερικὲς βόμβες στὴν Μακεδονίαν.

Μήπως ὁ κ. Ρούκας καὶ οἱ συγγενεῖς του ψηφι-
ζουν μὲ βόμβες καὶ ὄχι μὲ σφαίριδια, καθὼς καὶ
οἱ φορολογούμενοι πολῖται;

ΟΛΙΓΟ ΚΑΙΡΟ

ἀκόμη ἀν μείνῃ στὴ χώραν μας ὁ κ. Τρουφίει καὶ
θὰ γείνῃ ὁρισμένως ὁ ἐθνικὸς μας ποιητὴς.

Μετὰ τὸ ποίημά του στὴν «Σημαίαν» μας τὸ
ἴδιον μετέφρασε ὁ κ. Βλάχος κτλ., νέον ποίημα,
ἐθνικῆς ὁρῆς καὶ αὐτὸ, κατεσκεύασεν ὁ ἐνθουσιώδης
Γαλάτης, τὸ «Φιλὶ τῆς Ξανθῆς», τὸ ὁποῖον ἐνε-
πνεύσθη ἀπὸ τὴν 25ην Μαρτίου καὶ τὸ ἀπήγγειλε
προχθὲς στὸ Ὁδεῖον.

Τὰ ποίηματα καὶ τὰ δύο, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβο-
λία ὅτι θὰ ἐτηλεγραφῆθησαν στὸ «Φιλαρῶν» καὶ
στὶς ἄλλες ἱαλλικὰς ἐφημερίδας, συνοδευόμενα μὲ
τὴν ἀπαραίτητη σημείωσιν ὅτι ὁ κ. Τρουφίει δὲν
πληρώνει καὶ γι' αὐτὰ, ὅπως δὲν πληρώνεται καὶ
γιὰ τὴν πλείονστον διδασκαλίαν του. Τομὲναι,
μόνον ἐκατοντάδραχμον ἀποζημίωσιν κάθε ἡμέρα, δι'
ἐξοδα κατοικίας, τροφῆς, καροτσάδας καὶ ἐμπνεύ-
σεως.

μὴ φωνὴ καὶ χωρίζεται ἀπ' ἐκεῖνο, ἐπειδὴ τὸ αἰσθάνε-
ται νὰ βαρύνῃ τὰ χεῖρά της).

Ἦ ΤΡΕΛΛΗ. "Α, πεθαίνει, κι' αὐτὸς πεθαίνει...

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. "Οχι, ὄχι... Δὲν τὸν βλέπεις;

Ἦ ΤΡΕΛΛΗ. Ἐνωσιῶτα μὴ μὴ ἄλλη φορὰ τὸ βᾶ-
ρος τοῦ θανάτου ἐπάνω στὰ χεῖρά μου...

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. "Οχι, ὄχι... Κότταξέ τον! Δὲν τὸν βλέ-
πεις! Εἶνε ὁβὺς ἀπάναντί του Δὲν τὸν βλέπεις;

Ἦ ΤΡΕΛΛΗ (τορλὴ ἀπὸ τὸν πόδα). Ποῖον; Τὸν
Πουλιανὸ; Ποῖος εἶνε ὁβὺς ἀπάναντί μου;

ΒΕΑΤΡΙΚΗ. "Ο ἰδεότατος... "Ο Βουρβανός... Δὲν τὸν
ἀναγνωρίζεις; Νὰ τον! Κότταξέ τον! Κότταξέ τον καλὰ!

Ἦ ΤΡΕΛΛΗ. "Ο ἰδεότατος; Γιατί ἦλθε ὁ ἰδεότατος;
Γιατί ἦλθε; (Τὴ μάστιγ της, ποῦ ἦταν σὺν γυμνῶν, προ-
σηλώνοντα πάλιν ἐπάνω στὸν πόδα μὲ μὴ ἔκτορας προ-
σπαλόντες τὸ πόδα. "Οπισθοχωρεῖ, ἐνῶ μαζὶ ἀπὸ τὰ χεῖρά
της τὰ νύχια τῶν γόμων τοῦ πόδα φασκύνουν κατὰ τὴν
τὴν χεῖρα, ποῦ καὶ ἐνῶ ἐδῶ κι' ἐκεῖ τὸ σῶμά της
καὶ τὸ κορμὸς αὐτὸ νὰ ἰσχυρῶνται τὸ ἐνὸς της πάλιν
κρηλιδόμενα. Ἦ τοῦ ἄλλου τὴν πρᾶξιν).

Γιατί ἦλθε; Γιατί τὸν ξαναπᾶρε; Γιατί νὰ μοῦ τὸν
ἀρπάξῃ; Γιατί νὰ τὸν βρῇ στὴν μητέρα του; "Ετσι, ἔτσι
στὴ μητέρα του, χωρὶς αἷμα, χωρὶς μὴ σπινθὴν αἷμα!
"Ὅλο τὸ αἷμα εἶν' ἐπάνω μου... εἶμαι ὅλη σκαλισμένη
ἀπ' αὐτό... Βλέπετε, βλέπετε τὰ χεῖρά μου, τὰ πόδια μου,
τὸ στήθος μου, τὰ μαλλιά μου... "Ὅμως πωγμένη!

μέσα στὸ αἷμα του... "Α, ἀλλὰ νὰ μὴ μὲ καταρραθῇ ἡ
καὶνὴ, ἡ μητέρα του νὰ μὴ μὲ καταρραθῇ! "Α, πεῖτε
της πεῖτε, πεῖτε της πεῖτε, νὰ μὴ μὲ καταρραθῇ. Πᾶτε
της πεῖτε τὸ τί ἔκανα γιὰ τὸ παιδί της ποῦ ἀπέθνηκε...
Δὲν τὸν ἐγκατέλειψα ἐγὼ... "Αν τὸ κτύπημα δὲν ἔρχασε
ἔως ἐπάνω μου, ἀν δὲν ἐπάρκαε τὴν καρδιά μου, εἰ, πεῖτε
της νὰ μὴ μὲ καταρραθῇ γι' αὐτό! Χίλιες φορὲς ἐγὼ ἀ-
πέθνα σὲ μὴν μόνον ὄρα. Τὸ σῶμά μου ὅλο εἶνε μὴ
σπαρρακτικὴ πληγὴ. Κ' ἡ ἰδέα ἐγὼ, ἡ ἰδέα ἐγὼ δὲν ἔχω
πλεῖσιν σταγόναν στίς φλέβες μου... "Εγὼ δὲν εἶμαι ζων-
τανή... "Εγὼ ἐνωσιῶτα νὰ περῶ στὴν σάρα μου ὁ θάνα-
τός του, σὺν ἓνα βαρὺ πάθος κι' ἐνωσιῶτα τὴν κόκκινὴ
μου νὰ διπλώνονται κάτω ἀπὸ τὸ βῆρος... Αὐτὸς εἶνε θά-
νατος, αὐτὸς εἶνε θάνατος. "Αλλὰ πεῖτε της ποῦ τὸ παιδί
της δὲν ἐπάρκαε στὸ θάνατό του, πεῖτε της ποῦ ἔκτειο-
μήθη εὐτυχισμένη μέσα στὴν ἀγκαλιά μου... "Α, πεῖτε
της ποῦ ἐγὼ εἴφερα νὰ τοῦ δώσω μὴ ἀπερίορτη εὐτυ-
χίαν, τὴν λήθη τοῦ κόσμου, τὸ ὑπέρτατον καλόν! Εἴφε κλει-
σῇ τὴ μάστιγ της στὴν εὐτυχίαν, ἐπάνω στὸ στήθος μου καὶ
δὲν τὴ θνοῖς πλεῖσιν. "Εγὼ, ἐγὼ τὰ θνοῖς πλεῖσιν γιὰ τὸ
ἰδὼν νὰ ξεφυγῇ... Τὸ σῶμά μου ἔχονε ὅλο τὸ αἷμα
τῆς καρδίας του, φλογερὸ καὶ ἄγνόν καλὸς ἡ φλόγα ποῦ
μ' ἐπῆρε καὶ τὰ μαλλιά μου εἴχανε κρηλιδόμενα ἀπ' αὐτό
καὶ ὅλο τὸ στήθος μου εἴχανε πλημμυρισμένο καὶ ὅλη,
ἐνὸς της ἡμῶν βουτηγμένη σ' αὐτὸ τὸ αἷμα ποῦ ἐφαί-
νετο ὅτι δὲν θὰ ἐσταματοῦσε πλεῖσιν... "Α, πὼς εἴχανε ἄ-

φρονεῖς ἡ φλόγα του καὶ τί φλογερεῖς! "Ὅλο τὸ ἐξέβηκε
ἐπάνω μου, ἐπάνω στὸ σῶμά μου κ' ἐπάνω στὴν ψυχὴ
μου, ἔως στὴν τελευταία σταγόναν καὶ τὸ ἄγριο οὐρλια-
σμα ποῦ μοῦ ἀνέβαινε στὸ στόμα, τὸ ἐπῆνε ἐγὼ μὲ τὰ
δόντια μου ποῦ ἐτριζον, γιὰ νὰ μὴ μ' ἄκουγε κανεὶς, γιὰ
νὰ μὴν ἤρχετο κανεὶς νὰ μοῦ τὸ ἀρπάξῃ ἀπὸ τὰ χεῖρά
μου, νὰ τὸ βάλῃ σ' ἓνα ξυλοκρίβανο... Πᾶτε, πεῖτε
στὴ μητέρα ὅτι αὐτὸ ἐγὼ ἔκανα! πεῖτε της νὰ μὴ μὲ
καταρραθῇ! Καὶ πεῖτε της, ποῦ αὐτὸ ἔκανε σχεδὸν μὴ
χαρὰ, αὐτὸ τὸ τρομακτικὸ πνίξιμο στὸ κεστό αἷμα, ἡ κόρη
ζωντανή, ἡ κόρη παλλόμενη, ἡ κόρη ἀνακατωμένη μὲ τὴν
ψυχὴν του... "Αλλ' ὕστερα, ἀλλ' ὕστερα...

"Τὶ εἴμπορεῖ νὰ εἶνε ποτὲ τὸ ἀνατρίχισμα τοῦ θανά-
του ἐμπρὸς στὸ ποῖον ἀνατρίχισμα ποῦ διεπάρκαε ὅλη
τὴ κόκκινὴν μου, ὅταν ἐνωσιῶτα εἶν' ἡ θερμότης τοῦ
κορμὶ ποῦ ἐσωγῆς; Κι' ἐγὼ τὸ ἐσωγῆκα ἡ κόρη, κι' ἐγὼ
τὸ ἐκρότησα ἡ κόρη ἐπάνω μου καὶ τὸ ἐνωσιῶτα τυχὴν στή
νὰ κρυφῶν καλὸς τὸ στήθος μου, νὰ παγώσω, νὰ βαρύνῃ
καλὸς ἡ πέτρα, καλὸς τὸ σῶμα, νὰ γίνῃ ἡλθινὴ ἓνα
πῶμα, ἓνα ξένο πῶμα, κορμὸ γιὰ πῶμα, ποῦ τίποτε
δὲν θὰ εἰσπορίσῃ νὰ τὸ ξαναβρῇ στὴ ζωὴ, ποτὲ, ποτὲ,
ποτὲ...

(Τὰ γόνατά της κλονίζονται ἀπὸ ἓνα τραυμάτισμα
τόσον ὀδυνητικόν, ποῦ πέφτει στὸ πάτωμα. Ἦ Βεατρίκη
ποῦ ἐσκεπάζε τὸ πρόσωπό της μὲ τὰ χεῖρά, ὅκοις τ-
τρήντα καὶ τρέχει πρὸς τὴν ἀδελφὴν, τὴν συγγενεῖν)

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΑΠΑΝΤ. ΣΤΟΝ κ. ΠΑΡΑΞΕΝΟΠΟΥΛΟΝ

Κύριε «Νουμά»

«Αδίκαι! Αδίκαι! φωνάζω και εγώ, διότι δεν ζήσε τον κόπον να σπουδάσει ένας έρασιτέχνης ή ελαφρολόγος περί Π. Θεάτρου και να κατανοήσει μάλιστα και δια πράγματα, τα οποία δεν είτε. 'Αλλ' οι άπλη έρασιτέχνες θεωρούμενοι, ως φαίνεται, καλλιεργούνται και το κομμάτι των έξ επιτηδεύματος. Δι' αυτό ή κορυφωθείν εν τή επιτολή μου, προκειμένου περί των τετονικών χυδαιωτήτων, άσυντακτος πρότασις «ό πολλών δεινών και άρορήτων καλόν εβανηνγκισμίδων υποστῆναι Βερναρδάκης», έκαμε δικαίως τον κ. Δ. Παραξενόπουλον να πάρη ως σύμμαχόν τὰ άρρωδώντα τὸ έργον του Χάριππου κλπ. κλπ.

Όσον διά την μετάφρασιν του κ. Κ. Χατζοπούλου ούτε κατανόησα, ούτε την άνέφερα κών, έχανον όμως υπερευλαβικά να μάθω ότι ο κ. Κ. Χατζοπούλος είναι «ένος άπο τού καλλιτέρους μας ποιητής και τού εύσυνειδητωτέρους μας λογίου». 'Αλλά διατί να είσθε τόσο ανύστηροι με τού έρασιτέχνης; Φαίνεται ότι τούς ζηλεύετε άφ' ότου μάλιστα απέκτησαν και πρωθυπουργόν έρασιτέχνην.

Εν τούτοις—δεν θά χάρη άν τό μάθη και ο κ. Δ. Παραξενόπουλος—τήν συνεργασίαν του κ. Κ. Χατζοπούλου εις τό Β. Θεάτρον επιμόνως και αυτοδούλως ελχον συστήσει εις τον φίλτατον διευθυντήν χωρίς βεβαίως δι' αυτό να υπάρξη ή αξίωσις—και μάς επιτεθή ο κ. Παραξενόπουλος—καμμιές όρειλές δια την εμφάνισιν τής καλλιτέρας μεταφράσεως του μουσικωτέρου των μεταφραστών.

Υποσχεσθίμαι με τό πραγματικόν όνομα, τό όποιον έφερε ή περί Θεάτρου επιστολή μου και τό όποιον έπίσης άν δεν έκουρευετο θά έσωζε και την σοβαρότητα των γραφομένων και πᾶσαν έρασιτεχνικήν παρεξήγησιν.

Κ. Κατσίουλαυτiche

ΜΙΑΝ ΒΟΜΒΑΝ ΕΘΝΙΚΗΝ!

Κύριε Διευθυντά του «Νουμά»

Δέν ζητώ μεγάλα πράγματα. Έναν 'Αθηναίον πατριώτη ζητώ που νάχη Βουλγάρου παληκαριά και να πατάξη μια μπόμπα στο Πανόραμα που ύψώνεται ως άκατανόημαστον και δυσώδες πρᾶγμα,

προσπαθεί να την σηκώσει. 'Η Θεοδότη που ε'χεν έλλογ στην είσοδον κι' έλκυγε σιωπηλή, τρέχει κι' αυτή και την υποδυσάτῃ.

'Η ΤΡΕΛΛΗ (κρατεί ακόμη ίκετευτικά τὰ χέρια πρὸς τον Βιργίνιου, στον όποιον ε' έσωτερικός σπαρχμός του έμπούζει κάθε κίνησι, του άρραϊζει κάθε σκέψη). «Α, πειτέ της, πειτέ της τούτο, πειτέ της να μη με κατακασθῇ! Φέρετε κ' έμένα στο ίδιο βυλοκρέβατο, θάψατε κ' έμένα που δεν είμαι πλειά ζωντανή! Α, σείς δεν θά είμπορέσετε καθ' έλοκληρήν να τὸ θάψετε, άν δεν θάψετε κι' έμένα μαζί του. γιατί όλο τὸ κίμα του ε'ν' επάνω μου, ε'ν' επάνω μου όλον ό,τι ζτάνε ή ζωή του...

(Έλευθερώνεται όρμητικά από τὰ χέρια που την συνέρχουν, που ζητούν να την σηκώσουν).

Όχι, όχι... 'Αφήστε με! Μη με έγχιζετε! Θέλουν αυτές να μου φέρουν νερό... Όχι, όχι! δεν θελω, δεν θελω! 'Αφήστε με! Έτσι! 'Θέλω να μείνω έτσι, θελω ή μητέρα του να με ιδῇ έτσι...

Μιά ξαφνική λιγοδρα την κυριεύει, σ'έν νύμελλε να λυπομένη. Γέρνει επάνω στο ένα πλευρό, έγχιζει τὸ πᾶτωμα με τον κρόταφο).

... Έτσι... ένταφιασμένη...

(Ο Γιατρός που ε'χεν έμπῃ από την άριστερά θύρα, γυρίζει στις δύο γυναίκες να χωρισθούν από την βασιτισμένη. Ο ίδιος οδηγεί με μια γλυκειά κίνησι τον Βιργίνιο πρὸς τὸ κλῆσμα όπου πριν ζτάν καθισμένος, διπλά

πρὸ του Σταδίου και άσχημίζει οίκτρώτατα στο τε θαυμάσιον έκείνο μέρος.

Έγιάθηκε ένας καλίσθητος 'Αθηναίος κ' έγιάθηκε ένα εύεργετικόν φυσίγγιον δυναμίτιδος;

«Αν δεν είμουνά τόσο δειλός, να είσθε βεβαίωτατος ότι άντι να γράψω την επιστολήν αυτήν, θά την έφριχνα με τὰ χέρια μου την μπόμπα».

Ίδικός σας
Δαγος

ΔΙΑΒΑΖΩ! ΔΙΑΒΑΖΩ!...

Καλέ μου «Νουμά»

Διαβάζω, διαβάζω τις έφημερίδες. 'Απελπισία με πιάνει. Ό,τι λέει ή μιὰ, τό άναίρει ή άλλη. Και δεν είξορώ ή άλληθρα που βρίσκεται. Στην είδησιν, ή στην άναίρεσιν;

Διαβάζω για τὸ μονοπώλιον τής στρυφίδος. Τι να πιστέψω; 'Η μιὰ λέει θά'χουμε κέρδη περιστά. 'Η άλλη, φωνάζει, πως θά βουλιάξουμε. Και ποιά τώρα ή Πυθία; 'Η... Σανίδα, βεβαίως!

Διαβάζω για την πολιτικήν κατάστασι. Αύτη πειά φασκέλωσ' την... όσο να συνέλθῃ πάλιν, διότι πάσχει από νεκροφάνειαν, όπότεν ή Σανίδα κυβερνά. Τὰ χειλιδόνια θά κτίσουν την φωλιά τους στην στεγή του Κοινοβουλίου, οι δε ποντικοί θά παίζουν μυλιάρδα στην σφίττα όσο νάρθουν οι μεγάλοι ποντικοί, οι Βουλευται, καλέ, να παίζουν... τό ξύλο.

Διαβάζω από τις έπαρχίες: γίδα, κόττα, γουρούνι, σκυλάκι δεν άρτῆνουν οι χωροφύλακες στους χωρικούς και αυτό κλείται πειά περιφρούρησις των δικαίων του Συνταγματικού πολίτου.

Διαβάζω... 'Αλλά τί να σου πῶ; Ε'ίνε άπελπισία, τό Ρωμυλίκον δεν θά προκόψῃ ποτέ παρὰ όταν βγάλουν κέρατα τὰ γαϊδούρια.

Ίδικός του
Ο Κολοκυθόπουλος

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

— κ. Πάτρι ν. Στο τελευταίον τεύχος των «Παναθηναίων» περιέχεται ή ύπόθεσις ενός πατριωτικού δράματος τό όποιον έπαιξε πρὸ τεσσάρων έτών... ο Φασουλής εις ένα Λαϊκόν θέατρο τής Κολοκυθούδας: «Ο Μίγας 'Αλέξανδρος έζήτησε εις γάμον την κόρην του Σουλτάνου Χαμίτ. Ο Σουλτάνος παρεκάλεσε τον Έλληνα στρατηλάτην να μη επιμένη διότι ή κόρη του όχαπῃ άλλον. 'Αλλ' ο Μίγας 'Αλέξανδρος ήτο ήμετάπειστος και εδῆλωσεν εις τον Σουλτάνον ότι θά στείλῃ στρατὸν έναντίον του διὰ να την πάρῃ διὰ τής βίας. Ο Σουλτάνος διατάσσεται τον 'Ιτέμ

στη Βεατρίκη. 'Η Βεατρίκη πηγαίνει πρὸς αὐτόν σιγά. Ο Γιατρός σκύβει πρὸς την 'Ισαβέλλα που φαίνεται σ'έν νακωμένην την έγχιζει. Φαίνεται έκείνη σ'έν να ζυπνάη και νά λησμονῇ. Τὸ στόμα της συμμαζώνεται, σ'έν να τής έπονόυσαν ή σιαγόνες. Τὰ χέρια της χαιδεύουν τούς κροτάφους, τὰ μάγουλα, τὰ χείλη, μ'ένά πλάνον ύφος).

Ο Γιατρός (σχυμμένος πρὸς αὐτήν). Ε'ίσατε κοντά για νά κοιμηθῆτε; Γιατί εδῶ; Μιά λευκή πεταλούδα έπέρχεται πηγαίνει πρὸς τὸ δάσος... Δέν είπατε εδῶ και λίγο πως ήθελατε να ξεπλωθῆτε κάτω από τὰ δένδρα, πως ήθέλατε σ'έν τὸ χορτάρι να είσατε δειλῇ μπρὸς στα πόδια τους; Θέλετε να σᾶς έδηγῆσω έκεί κάτω; Τί γαλήμιον ύπνο που θά κοιμηθῆτε, μέσα σ' αυτό τὸ φέρεμα, έκεί κάτω, κάτω από τὰ πρωτόπλαστα φυλλάρια! Με τὰ δένδρα, με τὰ φυλλώματα, με τὸ χορτάρι, σείς θά είσθε ένα 'ίδιον πρᾶγμα... (Θέλετε να σᾶς φέρω έκεί κάτω;

'Η ΤΡΕΛΛΗ (κυττάζει γύρω της με βουρκομένα κι' εκθαμβά μάτια. Ναί ναι... έκεί κάτω, έκεί κάτω... να κοιμηθῶ... με τὰ πρωτόπλαστα φυλλάρια...)

('Η Θεοδότη φεύγει από την θύρα της, σχυμμένη κάτω από τὴ λύπη της, χωρίς να κινή κρότο. 'Η Βεατρίκη που είχε μείνῃ όρθή κοντά στο κλῆσμα, πείθει τον Βιργίνιο να σηκωθῇ. Και οι δύο άπομακρύνονται από την άλλη θύρα. Ο Βιργίνιος από την είσοδον γυρίζει πίσω για να ιδῇ την 'Ισαβέλλα που ακόμη μένει γονατισμένη στέρνα χάνεται. 'Η σιγή τώρα είναι υπερέτατη και δεν την

ακούει να βυθίσῃ κατά του έπιδερμέως με 100 μιλιούνια νύχιμῶν. 'Αλλ' ο Μίγας 'Αλέξανδρος κλείει άμέσως τον Σουλτάνον, ο όποιος, μολοντί τότε ήτο ύποψήφιος βουλευτής 'Αττικής, σπεύδει πρὸς τὸ πλευρόν του και ο Σουλτάνος ήττάται, γίνεται δε και ο γάμος. Αὐτή ε'ίνε ή ύπόθεσις του Φασουλικοῦ δράματος. Στο ίδιο δι' ιστορικό μοτίβο γράφονται όλα τὰ πατριωτικά δράματα. οὐδὲ αὐτῆς τής «Μακεδονίας» εξαίρουμένης.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

«— Ξεκαπνίζονται από τὴ νεώτερη φιλοσοφία μας». Ο κ. Χρ. Βασιλάντης ξεκαπνίζει εις βίβλος των «Τραγουδιών του Σπιτιού» του κ. Στατήρη και τής «Γαλήνης» του κ. Δροσίνη. Από τὸ ξεκαπνίζον δεν λείπει ούτε κάποια χάρη, ούτε κάποια άλληθρα, θά είτάνε όμως καλλίτερο. άν ο ξεκαπνιστής έφριξε την μεταφραστικήν κατὰ μέρος κι' έπαράσῃ να βάλῃ και μουσικὸς στίχους από τούς Ίδικούς του στὴ βιβλιοθήκη του. 'Ελπίζουμε νά τῇ τῇ εύχρηστικῇ νὰ μᾶς τῇ σπείσῃ στο μέλλον, ήτοι ο κ. Βασιλάντης—βαρύνοντες όνομασθεις κάποτε—έχει γράψῃ τούτοις ξεκαπνιστικὸς στίχους του κάτμου.

— Περιεχόμενα του δίτου τεύχους των «Παναθηναίων»: Κ. Μεγαλήδου τὸ νέα ποιήματα του Σολωμού. 'Η Γαλῶσά μας, άπαντήσῃ εις την έρευναν των «Παναθηναίων». 'Αγγελου Σικελιανού Ποιήματα. Ζ. Πικαντωνίου Φιλαυγία. 'Η Ρῶ. Ο τελευταίος έξερευνητικός πλοῦς τής Χαλιδούδας. 'Ερμ. Αυκούδης Τὸ 'Εθν. 'Αρχεῖον και τὸ Κρότος. Α. Παπαδικιάνης 'Η Φόνισσα. Γ. Φιλ. Δικαίου 'Ιωάννης Μπαβῖο. 'Ανατολίτισσας έπιστολές εκ Κωνσταντινῶς. Χρ. 'Ημερινού Λόγια και 'Αντίλογοι. Γράμματα, Τέχνη. 'Επιστήμη κλπ.

— «Μυθιστορήματα και Διηγήματα»: Από τὸ πρώτον τεύχος του νέου δεκαπενθήμερου περιοδικου τό όποιον εκδίδει ο κ. Μεγαλήδης, ως παράρτημα των «Παναθηναίων», εμείνουμε πολύ εύχαριστημένοι. Καί κομψοτυπωμένο ε'ίνε κ' έκλεκτήν όλην περιέχει. Πλὴν του θαυμάσιου μυθιστορήματος του Μαξίμ Γόρκυ «Βάρεγγα 'Ολύσσοβα», περιέχει κ' ένα διηγηματικό Ούγκοιότ' έλλογα του Γιάννη 'Ελλας του όποιου ή μετάφρασις τῇ ζωντανῇ γλώσσῃ, φιλοτεχνημένη από τον κ. Ποριώτη, του δίνει την εύμορφῃ και την ήλιαν του καλλιτεχνήματος. 'Αν ε'γινότανε μέσα στις σελίδες του νέου Περιοδικου διαγωνισμός μεταφραστικός, τὸ γίως θά τὸ έλάμβανε ο κ. Ποριώτης, του όποιου και ο «Νουμάς» άρχίζει να δημοσιεύῃ από τὸ φύλλον τής Κυριακῆς μίαν έξέχως έπιτυχή μετάφρασιν διηγήματος του 'Αγγλου Wells «'Η θλιβερά ιστορία ενός δραματικού κριτικού».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗ ΣΤΟΝ „ΝΟΥΜΑ“

ΘΑΥΜΑΣΙΟ ΕΓΓΛΕΖΙΚΟ ΔΙΗΓΗΜΑ

Η ΘΛΙΒΕΡΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΝΟΣ ΔΡΑΜΑΤΙΚΟΥ ΚΡΙΤΙΚΟΥ

ΚΑΤΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΝ ΤΟΥ κ. Ν. ΠΟΡΙΩΤΗ

δικαίωται πρὸς κάποια φωνή χειλιδονίου, τὸ βούισμα των μελισσών, ή νουή του άνέμου).

Ο Γιατρός. Πῶς λοιπόν... Δωστέ μου τὰ χέρια σας. [Τῆς προστείνει τὰ χέρια για να την σηκώτῃ].

'Η ΤΡΕΛΛΗ. Δέν άντέχω. Γιατρός. Περιμένετε πῶς παρακλώ, ακόμη για λίγο! 'Πουον πρὸς όλίγου έκεί κάτω, μου φαίνεται... 'Μουον έκεί κάτω... σ'έν τὸ χορτάρι. Κᾶποιος με καταπάτησε... Βέβαια, κάποιος με καταπάτησε... Περιμένετε, σᾶς παρακλώ! 'Ισως τηκνωθῶ... ('Εξοκολουθεῖ να κυττάξῃ γύρω της. Τὸ βλέμμα της σταματᾷ στο χαμῆδενδρο τής πορτοκαλλιδῆς).

'Ιδᾶτε, γιατρέ, πόση μελίσσις γύρω άπ' αυτό τὸ φυτό! Ε'ίνε έτοιμα να βουζάζουν... Περιμένουν να ύνοΐσουν τὰ άνθη... 'Εγώ ήθελα μια κηρίβρα από μελι...

(Στράφει ακόμη τὸ βλέμμα. Σεχωρίζει την φύλλινη προσωπίδα και τὸ στερννί πεσμένα).

Κι' αυτό τὰ φύλλα έκεί; Και αυτό τὸ στερννί; (Φαίνεται ώπτιν μιὰ άστραπή να διαπερνᾷ την τσιταίνιά του πνευμάτος της).

Που ε'ίνε ή Βεατρίκη; Που ε'ίνε ή Βεατρίκη; [Τὰ χέρια της χαιδεύουν πάλι τούς κροτάφους, τὰ μάγουλα, τὰ χείλη, μ' ένα πλάνον ύφος. Μένει έτσι σ'έν να λησμονῇ. Σέρνεται πρὸς τὸ στερννί, τὸ σηκώνει, τὸ κυττάζει, μειδιᾷ με τὸ μικρὸ τὸ παιδικὸ της χαμόγελο.)

Γιὰ ένα στεφαννά!